

UNIVERSITETI I PRISHTINËS “HASAN PRISHTINA”
FAKULTETI I FILOLOGJISË
PROGRAMI I GJUHËSISË
NIVELI I DOKTORATËS

**NDIKIMI I SHQIPES NË TË FOLMET E
MINORITETEVE NË RAJONIN E PRIZRENIT**
(Disertacion doktrate)

Mentori:
Prof. asoc. dr. Shkumbin Munishi

Kandidati:
Ma.sc. Senad Neziri

Prishtinë, 2018

PËRMBLEDHJE

Në punimin tonë të doktoratës jemi përpjekur ta paraqesim gjendjen, për aq sa kemi mundur, aktuale dhe origjinale të ndikimit të shqipes dhe fondit të saj në të folmet e minoriteteve në rajonin e Prizrenit. Këtë çështje e kemi shtjelluar në bazë të gjendjes aktuale multietnike dhe në bazë të të folmeve të përditshme, por edhe standarde. Mbi të gjitha, kemi dashur të japim pasqyrën e saktë në ndriçimin e pranisë së pasurisë së fondit të shqipes në të folmet minoritare në Prizren.

Që hulumtimi të jetë më objektiv dhe origjinal, së pari kemi paraqitur objektin, qëllimin, rëndësinë, metodologjinë, rajonin, hipotezat etj., me çka kemi dashur t'i afrojmë lexuesit të këtyre faqeve të gjitha dëshmitë dhe formën se si kemi arritur deri te rezultatet e treguara brenda punimit, pastaj në çfarë formë kemi punuar rreth argumentimit ose jo të hipotezave tona, gjë të cilën e kemi pasqyruar në kapitullin e parë të punimit, nga gjithsej gjashtë të paraparë.

Në kuadër të kapitullit të dytë, kemi trajtuar çështjen teorike të kontakteve gjuhësore dhe të teorive të gjuhës në raport me shoqërinë, por edhe përfshirjen e gjuhës në dokumentet juridike. Nga kjo arrijmë në përfundim se gjuha është një funksion shoqëror i njeriut. Pra, ajo, ndoshta, nuk ka natyrë biologjike, instiktive, siç kanë sistemet e komunikimit të kafshëve. Po të trashëgohej biologjikisht, në gjithë botën do të kishim një gjuhë të vetme. Ekzistenca e mijëra gjuhëve flet për karakterin shoqëror të kësaj dukurie. Dhe pikërisht për këtë ndodhin përkime e ndikime të shumta nga njëra gjuhë në tjetrën, ku këtu mund t'i bashkojmë edhe ndikimet e shqipes në një rreth shumëgjuhësor në Prizren e rrethinë, sepse nuk mund të kemi në një mjedis shumëgjuhësh vetëm një gjuhë dhe të mos ndikojë njëra gjuhë në tjetrën. Pastaj, kemi vërejtur se edhe ideologjia gjuhësore luan një rol të rëndësishëm në përcaktimin e pikëpamjeve, bindjeve dhe besimeve lidhur me përzgjedhjen e kodeve gjuhësore brenda një shoqërie shumëgjuhëshe.

Nga trajtimi i çështjes së statusit gjuhësor të komuniteteve, jemi munduar që ta trajtojmë dhe dëshmojmë statusin e gjuhëve të komuniteteve që jetojnë në komunën e Prizrenit dhe në rajonin e tij. Gjithashtu, në kontekstin e saj kemi tentuar ta sqarojmë rolin e çdo gjuhe në bashkësitë gjuhësore të rajonit të Prizrenit dhe funksionimin e përdorimit të gjuhëve në situata të ndryshme shoqërore. Që të jemi më objektivë, kemi përdorur dokumentet juridike të komunës që kanë lidhje me statusin e gjuhëve të të gjitha komuniteteve. Nga analiza e dokumentacioneve

juridike dhe nga vëzhgimi i situatës në terren, është reflektuar gjendja reale e statusit të gjuhëve, ku të gjitha komuniteteve nuk u ndalohet përdorimi i gjuhës së grupit të tij etnik e kulturor.

Kemi arritur ta pasqyrojmë strukturën demografike të rajonit të Prizrenit, duke sqaruar prejardhjen e çdo komuniteti, shtrirjen gjeografike aktuale të çdo komuniteti dhe, në disa raste, përqindjen e komuniteteve në këtë rajon. Nga vëzhgimi na del që komuniteti shqiptar prin në këtë rajon sa i përket faktorit demografik.

Kemi arritur ta japim një pasqyrë rreth politikave gjuhësore në rrafshin e përgjithshëm territorial, gjithashtu edhe planifikimin gjuhësor dhe gjendjen e shqipes brenda territorit administrativ të Shqipërisë, por edhe jashtë tij, kryesisht në ish-Jugosllavi. Sfondin e përgjithshëm historik, gjeografik, turistik, edukativ, arsimor, politik etj., e kemi dhënë veçmas për çdo komunë të rajonit, si për Prizrenin, për Rahovecin, për Dragashin, për Mamushën.

Ndikimi i standardeve dhe politikave të Bashkimit Evropian dhe, në këtë kuadër, edhe i ideologjisë dhe politikës gjuhësore, përveç në fushat e tjera ekonomike e politike, ka ndikuar edhe në fushën e kulturës dhe të gjuhëve. Shoqëria prizrenase ka arritur që t'i përvetësojë dhe t'i zbatojë në kuadrin ligjor institucional gati të gjitha politikat progresive evropiane në fushën e barazisë dhe të respektimit të të drejtave gjuhësore. Ndonëse në këtë aspekt ka ende probleme, por shoqëria shqiptare mënyrën që është duke e ndjekur ndaj gjuhëve të pakicave është për t'u vlerësuar. Nëse në shumë fusha të tjera Kosova ka ngecje, në plotësimin e standardeve demokratike të Bashkimit Evropian, së paku në fushën e politikës gjuhësore dhe në qasjen ndaj barazisë gjuhësore, ka arritur përparim në krahasim me vendet e tjera të Ballkanit Perëndimor.

Siç shihet nga shembujt të dhënë vërejmë se për bashkësinë gjuhësore, sidomos ballkanike, janë shfaqur pikëpamje të ndryshme. Një grup gjuhëtarësh e kanë pranuar bashkësinë gjuhësore ballkanike, si: Sandfeld, Weigand, Malecki, Georgiev, Çabej etj.; ndërsa një grup tjetër kanë mbajtur një qëndrim shumë të rezervuar.

Nga përshkrimi monografik rreth diakronisë së ndikimeve të shqipes në gjuhët e Ballkanit, por edhe argumentues, për ndikimet e shqipes në gjuhët sllave jugore, shohim që me të vërtetë shqipja ishte gjuhë dhënëse, përpos që ishte marrëse. Ndikimi i shqipes mbi këto dialekte sllave jugore është kryer në kohë e në mënyra të ndryshme, pjesërisht nga kontaktet midis gjuhëve në kufi e nga bilinguizmi, pjesërisht nëpërmjet asimilimit të popullsisë shqiptare, për shkak të interesave të ndryshme përfitimi, në zonat e veçanta, një pjesë është përhapur nëpërmjet ndonjë gjuhe tjetër, siç e përmend Omari gjuhën rumune, ndërsa një numër huazimesh janë ndoshta

relikte të popullsisë së lashtë autoktone (ilire) në territorin e së cilës u vendosën fiset sllave. Këto ndikime nuk mund të mos ishin të pranishme në gjuhët sllave, sidomos jugore, sepse popullata shqiptare dhe ajo sllave bashkëjetojnë në një truall ku në shumë vende njëri komunitet ishte i detyruar ose nuk kishte rrugëdalje pa e mësuar gjuhën e komunitetit tjetër, për shkak të nevojave të jetesës. Kështu janë krijuar me shekuj rrethe shoqërore bilinguale. Në rrethin bilingual nuk mund ta shmangim ndikimin e njëres gjuhë në tjetrën.

Në kapitullin e tretë janë shtjelluar dhe evidentuar fjalët e leksikut të shqipes së shkruar dhe shqipes dialektore që i kemi hasur në të folmet e minoriteteve gorane, boshnjake, turke në rajonin e Prizrenit duke e përfshirë komunën e Prizrenit, e Rahovecit, e Dragashit, e Mamushës. Këto fjalë i kemi hasur në të folmet e përditshme dialektore të minoriteteve, nëpër materialet e botuara në gjuhën dialektore ose lokale të minoriteteve dhe të gjitha i kemi evidentuar dhe elaboruar ndarazi.

Fjalët që i kemi hasur i kemi grupuar në njëmbëdhjetë sfera dhe në pjesë folklorike. Grupimet i kemi bërë në këto sfera: **Familje, farefisni dhe jeta shtëpiake** (axhë, babagjysh, bile/bijë, binjak, bir, cucë, çupë, dajë, farë, fis, foshnjë, kopil, mixhë, nënë, nip, nuse, plak); **Pjesët e trupit** (bark, buzë, cickë, gjuri, gungë, gushë, gjoks, krah, kurriz, sisë, tul, turin, zverk); **Veshmbathjet e stolitë** (gunjë, plis, pullë, sustë, tel – zbukurim, teshë, tufë); **Enët dhe përdorëset e ndryshme** (allkë, qepshe, fërçë, gastare, këmesë, laps, lesë, luk-g, oluk-g, sharrë, enë, tel); **Blegtoria** (balgë, balo, bardhë, brin, cjapi, findrinë, gjizë, i murmë, i murgët, pambuk, sheleg, shkumba, shytë, shtalb, torishte, oqiç, uqiç, urdë, hurdhë, xekër); **Bujqësia, jeta ekonomike dhe familjare** (batall, dugajë, fërkemë, fikë, gërmadha, gogëlë, grykë, karpë, katund, kazmë, kolomboç, i/e lig, moçal, pampurr, prush, shpat, shpellë, shteg, tallë, tym, vatër/votër); **Kafshët shtëpiake, të egra dhe bota bimore** (h/ardhi, arushë, bilbil/birbil, ç/qarr, shkrap/th, huti, qukapik, kumria, lule, magar, mushkë, maz, rrënjë, shotë); **Sëmundjet dhe qeniet mitologjike** (cof, goditje, vdekje, hedhje, nëmje, i keq, krypa, lugat, lungë, mësysh, plagë, sarillëk, shtrigë, shurrë); **Jeta shoqërore** (afroj, bashkim, but, cub, dorëzan, krismë, kumbar, luftë, mik, mysafir, plaçkë, pleqëria, pritëshuplakë, shok); **Bota abstrakte dhe shpirtërore** (andej, besë, degdis, deri, faj, i faruar, fët, fill, forcë, gjëmë, ja, kënaq, vrap, pastër, pi, pykë, rrogë, shitje, trimëri, tuta, qëndisur); **Emërtimet atmosferike** (akull, dallgë, furtunë). Pra, vetë fakti që kjo popullatë, e cila gjuhën e komunikimit nuk e ka shqipen, nuk ka lidhje etnike me sllavët ose me turqit, na ka dhënë arsye për një hulumtim më objektiv e më preciz, ku, ndoshta,

me të drejtë, të gjitha këto fjalë shqipe i kemi gjetur me një përdorim të dendur në këtë rajon të Prizrenit, ku gjuha e komunikimit është një dialekt sllav i padefinuar, por që i përafrohet të folmeve sllave të maqedonishtes dhe të bullgarishtes, në anën tjetër një e folme turke e cila dallon shuma nga turqishtja standarde. Këto fjalë, siç shihet në këtë punim, gjejnë përdorim nga gjenerata të ndryshme, si nga ato të reja dhe të vjetra, por edhe nga kuadri i shkolluar. Prandaj, ky ndikim në fushën e leksikut dhe i pranisë së fjalëve shqipe në këto të folme, nga koha e lashtë e deri në ditët tona, tregon autoktoninë e shqipes, pa marrë parasysh se kush dhe me çfarë gjuhe të komunikimit e varietetet gjuhe jeton në atë vend.

Angazhimi i shoqërisë kosovare, sidomos i asaj prizrenase, dhe institucioneve qendrore e lokale, japin një shembull për përfshirjen dhe respektimin e gjuhëve të minoriteteve brenda jetës së përditshme dhe sferave të ndryshme duke ndjekur një politikë progresive në kërkesat e standardeve të kërkuara nga Bashkimi Evropian dhe nga dokumentet e ndryshme ndërkombëtare për respektimin dhe përfshirjen e gjuhëve minoritare në shoqëri të ndryshme.

Nga hulumtimi i bërë, në kapitullin e katërt, kemi konstatuar se shqipja si gjuhë e parë zyrtare në Republikën e Kosovës ka zgjuar interesim për t'u mësuar, ose edhe për t'u folur edhe nga etni të tjera minoritare, por na dalin fakte të një tradite të procesit të ndërrimit të kodeve gjuhësore për shkak të situatave dhe interesave të ndryshme jetësore. Në këtë shoqëri, në të shumtën e rasteve, duke u bazuar në shumë dukuri të përmendura brenda këtij punimi, kemi vërejtur se, në shoqërinë prizrenase paraqitet një domosdoshmëri e ndërrimit të kodit në raste dhe situata të veçanta.

Hulumtimi ka treguar se çdo përkatësi etnike, si ajo shqiptare e cila është shumicë, si ajo boshnjake, si ajo turke etj., që janë pakicë, në përgjithësi e respektojnë gjuhën e tyre amtare, por na dalin disa raste, të cilat mund të dallohen brenda këtij kapitulli, kur nuk konsiderohet si gjuhë amtare ajo gjuhë e përkatësisë etnike, por ndonjë gjuhë e ndonjë etniteti tjetër ose përveç gjuhës së etnitetit të caktuar si gjuhë amtare konsiderohet edhe një gjuhë e dytë. Edhe pse nga përkatësitë të minoritetve kemi marrë mendime paraprake se ata nuk e përdorin ndonjë gjuhë tjetër përpos gjuhës së tyre, hulumtimi na e tregon të kundërtën, sidomos për shqipen e cila medoemos kërkon një përdorim për qëllime të ndryshme, rast i cili krijon një domosdoshmëri të dygjuhësisë ose edhe të ndërrimit të kodit, bile edhe të trigjuhësisë obligative.

Pastaj, të cekim një dukuri të cilën e kemi vërejtur gjatë procesit të hulumtimit për këtë disertacion të doktoratës, se në gjithë këtë proces të ndërrimit të kodeve gjuhësore nëna ose

gruaja e shtëpisë luan një rol vendimtar në krijimin e dygjuhësisë ose edhe shumëgjuhësisë, gjë e cila mund të shihet brenda kapitullit IV.

Në kapitullin e pestë, kapitulli i hulumtimit për të folmet e komuniteteve minoritare në rajonin e Prizrenit, kemi trajtuar çështjen fonetike e fonologjike të cilat kanë një ndërndikim ndërmjet gjuhëve që përdoren në mozaikun gjuhësor në rajonin e Prizrenit. Pasi kemi dhënë një shpjegim hyrës për kuptimin e shprehjeve në fonetikë dhe në folologji, fill pas asaj kemi trajtuar praninë dhe përdorimin e bashkëtingëlloreve në të folmet e minoriteteve, kryesisht të tingujve që nuk i gjejmë në alfabetin e të folmeve sllave, si tingujt **x**, **th**, **rr**, por jo edhe si tingullin **dh** e **ll**. Objket trajtimi ishin edhe tingujt zanorë, **ë** dhe **y**, ku kryesisht tingullin **ë** e kemi trajtuar në sferën më të gjerë ballkanike, ndërsa tingullin **y** duke e ndërlidhur edhe me turqishten.

Nga bashkëtingëlloret, fonema **X** në të folmet e minoriteteve, kryesisht sllave, në rajonin e Prizrenit është mjaft stabile, veçanërisht në të folmet e pleqve ku kemi hasur shembuj në disa fjalë, si: *Xula*, *Xulfikar*, *xuklo*, *xvezda* etj., por gjithashtu e kemi hasur edhe ndikimin e saj në përdorimin onomatopeik, si: *xr-xr*, *xëc-xëc* etj.

Te shqiptimi i fjalëve të shqipes kemi hasur edhe fonemën **Th** që si rezultat i përdorimit të përditshëm të fjalëve të shqipes kjo fonemë përdoret në origjinal si në gjuhën shqipe, si: *Thaçi*, *thonj*, *themra*, *thupra* etj., pra shumica e folësve nuk e përdorin fonemën “**t**”, por fonemën “**th**”, ani pse kemi edhe raste në të kundërtën.

Pastaj, fonema **Rr** edhe pse jo shumë e dalluar, diktohet në përdorimin e fjalëve të shqipes nga sllavishtfolësit shumë qartë, si: *rrota*, *rrepa*, *rrethi*, *rruga* me “**rr**” e jo me “**r**”, poashtu në këtë mënyrë edhe shkruajnë, sidomos bilingët, të cilët shkollohen në gjuhën standarde shqipe.

Në fushën e konsonantizmit është për t’u theksuar edhe ruajtja e grupeve të hershme **kl**, **gl** në këto të folme minoritare në rajonin e Prizrenit, në një radhë fjalësh të këtilla, si: *klečo*, *klečav*, *klečavica*, *glembav*, *glet*, *klet*. Poashtu, kemi vërejtur edhe redukimin e sonantit „**j**” si: *Kumria*, *Ajria*, *Adia*, *Bajria* nga *Kumrija*, *Ajrija*, *Adija*, *Bajrija* etj., ku nuk përdoren sipas dukurisë së jotacionit (shtesë të një **j**-je) të sllavishtes (bullgarishtes), por me reduktimin e **j**-së në **i**.

Në kuadër të përshtatjeve fonetiko-fonologjike, kemi hasur përdorimin e zanorës **ë** e cila është e pranishme gati në çdo varg të këngëve popullore dhe në të folmet në gjuhën e këtij komuniteti, për të cilën fonemë kemi dhënë shembuj të mjaftueshëm brenda këtij punimi, por nuk mund të jemi plotësisht të bindur, duke u bazuar edhe në literaturën shkencore, se **ë**-ja është

përhapur në të gjitha të folmet sllave nga shqipja. Gjithashtu, kemi hasur përdorimin e fonemës **x**, e cila fonemë ka një përdorim të dendur në këto të folme, por jo në fondin e fonemës **ë**.

Fonemën **Y** e kemi hasur në përdorim, si: *Tim mi iskoči is glava* – prej *tym* (y – i); *Ilber* nga emri *Ylber* (y – i), por kemi edhe *Ulber* dhe trajtën e drejtë *Ylber*. Fonema “y” në të folmet sllave në rajonin e Prizrenit vërehet poashtu shumë në fjalët të huazuara nga turqishtja e arabishtja, si: *myfti, myderriz, mymin, mysliman, dyshek, yrnek, byrek*, por ka raste që këto fjalë përdoren edhe me ndërrimin e “y”-së në “u” si: *mufti, muderriz, mumin, musliman, dushek, urnek, burek*.

Në procesin e kundërvënies së fonemave që kanë ndodhur në rrymë të kohëve, kemi hasur: **a>o**: *farash-faroš, trandafil-trondafil*; **dh>ll**: *dymbëdhjetë-dimllet, dhe-lle, dhëmbi-llami*; **y>u**: *shytë-šuta, Ylber-Uljber, byrek-burek*; **y>i**: *ylberi-ilberi, hyni-hini, myfti-miftia, lyp-lip*; **rr>r**: *sharrë-šara, sharraxhi-šaradžia*; **f>v**, si: *biv – bif, otidov – otidof, Bajretov – Bajretof* etj. Për ta sqaruar më mirë ju përkujtojmë se në sllavishten e vjetër, siç dihet, mungonte fonema **f**; **sh** në **ç** ose **ç** në **sh**, p.sh. *shkolla – çkolla, shkula – çkula* etj., të cilët i përgjigjen shembujve të shqipes dialektore, si: *çfaqje, çkuarje, çtrydh* etj., nga *shfaqje, shkuarje, shtrydhje*.

Kemi hasur shqiptimin me theks të gjuhës standarde shqipe e jo me atë të sllavishtes, edhe pse ato sllavizohen me mbaresa të sllavishteve, si: *Mótra Adelina* ishte te na – *Mótra Adelina* bila kod nas; Kur kisha *lexúar* – Kad som *lexóvav*; Zija *prítën* – Stani mu na *prítu*; Vjen *pleqnia* e katundit – Ide seoska *pleqnia*, por edhe *pléqnia*. Pastaj, modeli i bartjes së theksit në rrokjen e parafundit të fjalët e tipit **Austrijánci, Agíma** etj., që njihen si të ardhura nga shqipja, rasti i të folmes sllave të vëllazërisë Torbani, pastaj: **gorûžda, devêtká, desêtká, (gorûžda, devêtká); visîna, dubîna, širîna (visîna, dubîna, širîna)**, gjithashtu mbiemrat e tipit **visôki-a-o, dubôki-a-o, pogâni-a-o, (visoki-a-o, dúboki-a-o)**; pastaj kemi të dy theksat e vjetër zbritës, i shkurtri dhe i gjati, nguliten nga disa të folme mbi rrokjen e fundit (kur mbiemrat janë të trajtës së pashquar dhe të infinitivit të cinguar të foljeve, që parakuptojnë mundësinë e pranisë edhe të një silabe), duke pasqyruar kështu edhe një tendencë rregullimi mekanik të vendit të theksit si në gjuhën shqipe, si një nga karakteristikat themelore fonetike-konstituive të saj, si: **golobräd, golorük, golokräk, svrafît, branît, vabît, galît, gradît, guljît, zdevät, zadiljît**, dukuri kjo që u shtri edhe te emrat e tipit **legên, temêlj, cúmûr, mejdân, kaplân, jorgân, Turcîn, Jovân, Vukadîn, Stojân, Mladên, Dragutîn, domačîn** etj. Qëndrimi i theksit në rrokjen e fundit ishte karakteristikë e një faze të moçme të shtokavishteve (aty deri nga shek. XIV), por më vonë ai u

shty më përpara nga fillimi i fjalës, proces i cili ishte i ndikuar nga shqipja për zhvendosjen e theksit të vjetër nga ultima të ndërpritej, ose edhe të shtyhej një rrokje më përpara sikur që ndodh në të folmet e Zhupës së Prizrenit nga popullata josllave, por edhe serbe, si: **grábit, rádit, ćúvat, skúpljat, óbut, ódves** etj.

Procesi i shkrimit të fonemave na ka dhënë këtë rezultat: *Idemo u shkollu*, në vend se *Idemo u školu*; *Çekiç je tezhok*, në vend se *Čekič je težok*; *Idemo u Prishtinu*, në vend se *Idemo u Prištinu*, *Nasha shkolla* në vend *Naša škola* etj. Pastaj: *Šta ste učili danas? Danas smo učili kryefjala i kallëzuesi*; *Gde idete? Idemo na shëtitje*; *Čija je ova učionica? Ova klasa je nasha*; *Ko recituje pesmicu? Ona recitova vjershu*; *Koja je strana od teksta? Tekst je na faqe 56*; *Gde je Elhan? Otišov na valle*. Pra, nga këta shembuj të lartcekur, kemi vërejtur përdorimin e fonemave të shqipes në mënyrë të njëjtë si në shqipen, si: **y, l, ll, ë, q** etj.

Në kapitullin e gjashtë janë trajtur çështjet gramatikore. Hulumtimi ynë tregoi se hipotezat e dhëna në këtë punim janë evidente në këto të folme të komunitetit minoritar goran, boshnjak dhe turk. Hulumtimi ynë tregoi se e folmja gorane ose ajo boshnjake, siç u emërtua pas vitit 1999, në Kosovë, përkatësisht në komunën e Prizrenit dhe të Dragashit (Sharrit), ka elemente të shqipes, gjë e cila dëshmohet nga studiuesit e këtyre të folmeve, ku kemi disa mendime se prania e këtyre elementeve është dëshmuar para sllavizimit të këtyre trojeve, dhe se, përdorimi i këtyre kalkeve ose elementeve, vjen si pasojë e kësaj të folmeje me kontakte të përditshme me gjuhët josllave. Raste të njëjta na paraqiten edhe në të folmen turke të Prizrenit dhe të Mamushës, por jo shumë të theksuara në rrafshin gramatikor.

Pas vëzhgimit të situatës folëse dhe pas konsultimit me literaturën për gjendjen dhe praninë e këtyre elementeve të shqipes, gjegjësisht pas evidentimit të procesit të kalkimit të shqipes në këto të folme, si dhe pas bisedave të zhvilluara me personat folës të gorianishtes, të boshnjakishtes, të nashinishtes, por edhe të turqishtes, kemi vërejtur se ky proces përdoret me vetëdije të plotë, ku edhe procese të drejta gramatikore të sllavishteve standarde dhe të turqishtes standarde, merren si struktura jo të drejta. Për këto të folme, nga personat folës të këtyre varieteteve, kemi edhe raste të kundërta.

Nga hulumtimi i bërë, kemi konstatuar se prania e kalkeve të shqipes ose elementeve të ndryshme të shqipes, janë më shumë të pranishme në të folmen popullore gorane ose boshnjake, por edhe në të folmen turke, sesa që janë të pranishme në gjuhën standarde e cila përdoret nga komuniteti në fjalë si gjuhë standarde e shkollimit.

Kemi konstatuar se, e folmja me varietetet lokale e goranëve, e boshnjakëve, e torbeshëve, konsiderohet si gjuhë dialektore popullore, ndërsa si gjuhë standarde këto komunitete minoritare e konsiderojnë gjuhën standarde të Bosnjës dhe të Serbisë. Njëjtë ndodh edhe me minoritetin serb në enklavën e Rahovecit. Raste të njëjta paraqiten edhe për të folmen lokale turke, e cila ndryshon shumë nga turqishtja standarde, sepse turqishtja e Prizrenit, por edhe ajo e Mamushës ka shumë fjalë shqipe, serbe dhe fjalë hibride.

Gjatë hulumtimit, kemi gjetur trajtat gramatikore, morfologjike e sintaksore. Në kuadër të përshtatjeve morfologjike, hulumtimi na tregoi se shumësi i emrave i gjinisë femërore del me mbaresën *-e* (*krave, ovce* etj.), si në shqipe (*dele, male* etj.), e jo me *-i* si në serbishten, bosnishten ose kroatishen (*kravi, ovci* etj.), gjithashtu edhe trajtat e vetës së parë dhe të dytë njëjës të tyre, si dhe forma e vetvetorit dalin pothuaj rregullisht në trajtën e tyre të akuzativit: *mene, tebe, sebe* e jo të dativit e lokativit *meni, tebi, sebi*. Pastaj, hulumtimi na tregoi se përdoren shkallët krahasuese të mbiemrit të ndërtuara me morfemën *naj* e *po*, si: *najlep, najslan, najtežak, najbel, najmlad, najdobar, najloš, najučen, najgoljema* etj. *poubav, poubava, poubavo, poubavi* dhe *najubav, najubava, najubavo, najubavi* (të përdorura kryesisht në zonën e Zhupës dhe të Dragashit) duke i krahasuar me trajtat e formuara të krahasimit në shqipen, si *më i shkurtë, më e reja, më i aftë, më i ëmbël* etj. Gjatë hulumtimit, kemi gjetur edhe diasa dukuri të shqipes që janë të pranishme në këtë të folme të komuniteti minoritar, si: zëvendësimin e infinitivit me konjuktivin; lëkundjen e lokativit (rasa vendore) dhe të akuzativit (rasa kallëzore) ku akuzativi e ka marrë përsipër funksionin e lokativit; pastaj zhvillimin e posaçëm të përemrave dëftorë; fjalëformim; dhe disa pasthirrma. Gjithashtu hulumtimi na ka treguar se kemi edhe përshtatje sintaksore që vjen si pasojë e kontaktit me gjuhën shqipe ose edhe të bashkëjetesës së gjatë me shqipen. Si më të theksuara i kemi përshtatjet ku në renditjen e fjalëve në fjali atributi, në të shumtën e rasteve, del para emrit njëjtë sikur që del në shqipen. Rimarrja e kundrinave është proces i cili është hasur edhe në këtë të folme minoritare dhe përshtatje të natyrave të tjera që kanë për bazë strukturën e shqipes.

Përdorimi i këtyre shembujve, të ndikuara nga shqipja, janë më shumë shprehje të kalkuara nga shqipja, me rrugë analoge, si proces i përdorimit të gjuhës shqipe si gjuhë më e përdorur në shoqërinë multietnike. Nuk duhet t'i anashkalojmë këto kalkime nga shqipja në këto të folme minoritare, sepse këto të folme, në disa raste, i ruajnë ende trajtat e vjetra të shqipes, të cilat sot, ndoshta, nuk përdoren në vetë shqipen. Pra, vetë fakti që kjo popullatë, e cila gjuhën e

komunikimit nuk e ka shqipen, nuk ka lidhje etnike me sllavët, na ka dhënë arsye për një hulumtim më objektiv e më preciz, ku, ndoshta, me të drejtë, të gjitha këto shprehje të kalkuara nga shqipja i kemi gjetur me një përdorim të dendur në këtë zonë të Prizrenit dhe të Dragashit, ku gjuha e komunikimit është një dialekt sllav i padefinuar, njëjtë sikur edhe përkatësia etnike, e cila në një të kaluar të afërt ka shumë gjasa që ishte përkatësia etnike shqiptare. Këto shprehje të kalkuara nga shqipja, siç shihet në këtë punim, gjejnë përdorim nga gjenerata të ndryshme, si nga ato të reja dhe të vjetra, por edhe japin gjurmën e pranisë së strukturës së shqipes brenda të folmes minoritare gorane, boshnjake ose edhe turke.

Ky hulumtim është një dëshmi e gjallë që flet për thellësinë, intensitetin dhe aftësinë e kontakteve shumëshekullore ndërmjet këtyre gjuhëve të sllavishtes, të turqishtes dhe të shqipes. Mbi bazën e ndikimeve sintaksore të gjuhëve në kontakt, ky element për teorinë e sotme të bashkëtakimeve ndër-gjuhësore ka rëndësi të veçantë. Kjo ngase prania e mjeteve të lidhjes leksikogramatikore të një gjuhe në sistemin e një gjuhe tjetër, qoftë edhe në përmasa dialektore e nëndialektore, përbën një fenomen që vë në pah depërtimin serioz të interferencave në brendinë e strukturës gramatikore të gjuhës marrëse. Një dukuri e tillë rrjedhimisht parakupton vetvetiu procesin e bilinguizmit tradicional, si tregues i cilësisë e të shkallës së kontakteve gjuhësore.

Në këto faqe të shënuara për ta përmbledhur këtë përfundim, jemi munduar që deri-diku ta shpjegojmë dhe argumentojmë praninë e fjalëve të gurrës shqipe në të folmet dialekteve sllave jugore, por edhe në të folmen turke në rrethin e Prizrenit, për të cilat gjatë hulumtimit, siç shihet në këto faqe, mund të shohim se shqipja kishte një ndikim të mjaftueshëm për t'ia tërhequr vëmendjen njeriut, në veçanti studiuesit të gjuhësisë, të merret me këtë problem dygjuhësor ose trigjuhësor, te të cilët afërsia territoriale dhe koha e gjatë e bashkëjetesës në këto treva të Kosovës nuk la rrugëdalje pa u shfaqur një bilinguizëm ose trilinguizëm, si nga shkaqe të interesit, si nga shkaqet politike.

Duke u nisur dhe duke u bazuar në këto shkaqe themelore të bilinguizmit ose edhe të multilinguizmit, por edhe nga literatura teorike e gjuhëve në kontakt, analizuam procesin e huazimeve ose ndikimeve gjuhësore të një gjuhe në tjetrën, të gjuhës dhënëse dhe gjuhës marrëse, sipas kushteve të mundshme të të huazuarit, gjë të cilën me disa fakte e shembuj të fjalëve më të reja që përdoren nga gjeneratat e bilinguistëve të vjetër e të rinj (shkollorë), besojmë se do të jenë disa dëshmi të mjaftueshme e të pranueshme për gjuhësinë dhe të folmen e sotme bilinguale në këto anë të Prizrenit.

Mbesim me shpresë se ky studim do të lexohet e diskutohet nga të tjerë, i cili do të jetë një studim orientues dhe shtytës për ata të cilët kanë dëshirë që shqipen ta ndriçojnë në të gjitha sferat e ndikimit. Besojmë që ky studim do të hap shtigje të tjera të studimeve mbi këtë çështje dhe shpresojmë që gjuhësisë shqiptare, por edhe sociolinguistikës t'i dhurojë një cilësi të re brenda këtyre studimeve.

SUMMARY

In our doctoral paper we tried to present the situation, as far as we can, actual and original influences of the Albanian language and its fund in minority languages in the Prizren region. We have dealt with this issue on the basis of the current multiethnic state and on the basis of daily, but also standard standards. Above all, we wanted to give an accurate picture of the presence of Albanian fund assets in minority languages in Prizren.

For research to be more objective and original, we first introduced the purpose, methodology, region, corpus, hypotheses, etc., with which we wanted to bring the reader to these pages all the evidence and how we achieved the results shown in the paper, then what form did we work on arguing or not for our hypotheses, which we have reflected in the first chapter of the paper, out of a total of six predicted.

Within the second chapter we have addressed the theoretical issue of language contacts and theories of language in relation to society and its inclusion in legal documents. From this we conclude that language is a social function of man. So, it probably does not have biological, instinctive nature, like animal communication systems. If biologically inherited, we would have a single language all over the world. The existence of thousands of languages speaks of the social character of this phenomenon. And that is why there are many influences and influences from one language to another, where we can combine the influences of the Albanian into a multilingual circle in Prizren and the surroundings, because we cannot have only one language in a multilingual multi-lingual environment do not affect one language to another. Then, we have noticed that even linguistic ideology plays an important role in defining views, trusts and beliefs regarding the selection of language codes within a multilingual society.

From addressing the issue of linguistic status of communities we tried to treat and test the status of communities' languages living in the municipality of Prizren and its region. Also, in its context, we have tried to clarify the role of every language in the language communities of Prizren region and the functioning of the use of languages in different social situations. In order to be more objective, we have used municipal legal documents related to the status of languages of all communities. From the analysis of legal documentation and observation of the situation on

the ground, the real status of the language status is reflected, where all communities are not banned from using the language of their ethnic and cultural group.

We have managed to reflect the demographic structure of the Prizren region by explaining the origin of each community, the actual geographic extent of each community and, in some cases, the percentage of communities in this region. The survey shows that the Albanian community is leading the region in terms of the demographic factor.

We managed to give an overview of language policies in the general territorial sphere as well as the linguistic planning and situation of Albanian within the administrative territory of Albania, but also abroad, mainly in the former Yugoslavia. The general background, geographical, tourist, educational, political, etc. has been provided separately for each municipality of the region, such as Prizren, Rahovec, Dragash and Mamusha.

The impact of the standards and policies of the European Union and, in this context, of ideology and language policy, in addition to other economic and political fields has also affected the field of culture and languages. The Prizren society has managed to embrace and implement in the institutional legal framework almost all the progressive European policies in the field of equality and respect for the linguistic rights. Although there are still problems in this aspect, but the Albanian society is pursuing the way it is pursuing minority languages is to be evaluated. If in many other areas Kosovo is lagging behind in meeting the democratic standards of the European Union, at least in the area of language policy and in access to language equality has made progress compared to other Western Balkan countries.

As can be seen from the examples given, we notice that the language community, especially the Balkans, has manifested different views. A group of linguists have accepted the Balkan language community, such as: Sandfeld, Malecki, Georgiev, Çabej etc; while another group has maintained a very reserved position.

From the monographic description about the diachronic of Albanian influences in Balkan languages, but also arguing about the influences of Albanian in southern Slavs, we see that Albanian was really a giver, except for being a recipient. The influence of Albanian on these Slavic dialects has been accomplished in time and in different ways, in part by the contacts between the languages at the border and bilingualism, partly through the assimilation of the Albanian population, due to different interests of benefit, in particular areas, part is spread through another language, as Omari mention Romanian language, while a number of borrowings

are probably relics of the ancient autochthonous (Illyrian) population on whose territory Slavic tribes settled. These influences could not be present in Slavic languages, especially in the south, because the Albanian and Slav populations coexist on a site where in many countries a community was forced or had no way out of learning the language of the other community because of the needs of living. Thus, centuries of bilingual social circles have been created. In the bilingual circle we cannot avoid the influence of one language to another.

In the third chapter we have elaborated and highlighted the words of the Albanian language written and dialectical in the Gorani, Bosniak and Turkish minorities in the Prizren region, including Prizren, Rahovec, Dragash and Mamusha. These words have been found in everyday dialectal dialects of minorities, in published dialect or local minority language materials and all of them have been identified and elaborated separately.

The words we have encountered have grouped them into eleven spheres and folkloric parts. We have made groups in these spheres: Family, relatives and domestic life. (axhë, babagjysh, bile/bijë, binjak, bir, cucë, çupë, dajë, farë, fis, foshnjë, kopil, mixhë, nënë, nip, nuse, plak); Parts of the body (bark, buzë, cickë, gjuri, gungë, gushë, gjoks, krah, kurriz, sisë, tul, turin, zverk;, Clothing and jewelry (gunjë, plis, pullë, sustë, tel – zbukurim, teshë, tufë); Dishes and various utensils (allkë, qepshe, fërçë, gastare, këmesë, laps, lesë, luk-g, oluk-g, sharrë, enë, tel); Agriculture, economic and family life (batall, dugajë, fërkemë, fikë, gërmadha, gogëlë, grykë, karpë, katund, kazmë, kolomboç, i/e lig, moçal, pampurr, prush, shpat, shpellë, shteg, tallë, tym, vatër/votër)); Wild animals, wildlife and the plant world (h/ardhi, arushë, bilbil/birbil, ç/qarr, shkrap/th, huti, qukapik, kumria, lule, magar, mushkë, maz, rrënjë, shotë); illnesses and mythological creatures (cof, goditje, vdekje, hedhje, nëmje, i keq, krypa, lugat, lungë, mësysh, plagë, sarillëk, shtrigë, shurrë); Social Life (afroj, bashkim, but, cub, dorëzan, krismë, kumbar, luftë, mik, mysafir, plaçkë, pleqëria, pritë, shuplakë, shok) The abstract and spiritual world (andej, besë, degdis, deri, faj, i faruar, fët, fill, forcë, gjëmë, ja, kënaq, vrap, pastër, pi, pykë, rrogë, shit-je, trimëri, tuta, qëndisur) ; Atmospheric designations (akull, dallgë, furtunë).

So the very fact that this population, which does not have the Albanian language of communication, has no ethnic ties with the Slavs, has given us reasons for a more objective and accurate research, where, perhaps, rightly, all these words Albanian language we have found with intense use in this region of Prizren, where the language of communication is an undefined Slavic dialect but approximates the Macedonian and Bulgarian Slavic tales. These lexems, as

seen in this paper, find use by different generations, both new and old, but also from the educated framework. Therefore, this influence on the field of lexicon and the presence of Albanian lexemes in these tales, from ancient times to the present, shows the autochthony of Albanian, without considering who and with what language of communication and language variety lives in that country.

The engagement of Kosovar society, especially that of Prizren, and the central and local institutions, provide an example for incorporating and respecting the languages of minorities within everyday life and in various areas, following a progressive policy on the requirements of standards required by the European Union and from various international documents on the respect and inclusion of minority languages in different societies.

From the research made in the fourth chapter, we have found that Albanian as the first official language in the Republic of Kosovo has woken interest in learning or even being spoken by other minority ethnicities, but facts arise of a tradition of the process of changing language codes due to different life situations and interests. In this society, in most cases, based on many phenomena mentioned in this paper, we have noticed that in the society of Prizren there is a necessity of changing the code in special cases and situations.

The research has shown us that every ethnic affiliation, such as Albanian majority, such as Bosnian, Turkish etc. who are generally respected in their mother tongue but come up with some cases that can be distinguished within this chapter when the language of ethnicity is not considered as a mother tongue but any language of any other ethnicity or language of a given ethnicity as a mother tongue is also considered a second language. Although from the minorities' background we have taken preliminary thoughts that they do not use any language other than their language, the research tells us the opposite, especially for the Albanian, which necessarily requires a use for different purposes, a case which creates a necessity bilingualism or even code change.

In the end, let's mention a phenomenon that we have noticed during the research process for this doctoral dissertation that in this process of changing language codes, the mother or housewife plays a decisive role in the creation of bilingualism or multilingualism. This can be seen within fourth chapter.

In Chapter Five, the chapter on the research of the minority communities' tales in the Prizren region, we have addressed the phonetic and phonological issues that have interplay

between the languages used in the linguistic mosaic in the Prizren region. After giving an introductory explanation for the meaning of phonetic expressions and folklore, afterwards we have addressed the presence and use of consonants in the minorities' tales, mainly of the sounds that are not found in the Slavic alphabet, such as **x**, **th**, **rr**, but not like the sound **dh** and **ll**. Observations were sound voices, **ë** and **y**, where we mostly heard the sound in the wider Balkan sphere, while the sound **y** was also related to Turkish.

From the consonants, the phoneme **X** in the minorities, mainly Slavic, in the region of Prizren is quite stable, especially in the elders of the elders where we encountered examples in some words, such as: Xula, Xulfikar, xuklo, xvezda, but also we have also encountered its influence on onomatopoeic use, such as: xr-xr, xcc-xce, etc. In the pronunciation of the Albanian words we have encountered phoneme **Th**, which as a result of everyday use of the Albanian words this phoneme is used in the original as in Albanian, such as: Thaci, nails, thighs, thighs etc, so most speakers do not use the phonem "t", but the "**th**" phonemon, though we have the opposite.

Then, although the phoneme **Rr**, though not very distinguished, is dictated in the use of Albanian words by Slavic speakers very clearly, such as: rrota, rrepa, rrethi, rruga with "rr" and not with "r", as well as write, especially bilinguals, who are taught in the standard Albanian language.

In the field of consonance, it is important to emphasize the preservation of early groups of **kl**, **gl** in these minority languages in the Prizren region, in a series of such words, such as: klečo, klečav, klečavica, glembav, gletto, klet. Also, we have observed the reduction of the sonata "**j**" such as: Kumria, Ajria, Adia, Bajria from Kumrija, Ajrija, Adija, Bajrija etc., where they are not used according to the phenomenon of addition (a j) of Slavic Bulgarian), but with the reduction of **j** in **i**.

Within the phonetic-phonological adaptations we have encountered the use of the consonant **ë** that is present in almost every string of folk songs in the language of this community, for which phonemes we have provided sufficient examples within this work but we cannot be fully convinced, based also on scientific literature, that **ë** was spread to all of Slavic speaking from Albanian. Also, we have encountered the use of phoneme **x**, which phoneme has a profound use in this speech, but not in the phoneme **ë** ending.

The phonemic **Y** we encountered in use, like: Tim iskoči is glava - from smoke (y - i); Ilber by the name Ylber (y-i), but we also have Ulber and the right Ylber form. The phoneme "y" in the Slavic Slavs in the Prizren region is also noticed in the words borrowed from Turkish and Arabic, such as myth, myderriz, mymin, muslim, matthew, yrnek, byrek, but there are occasions that these words are also used with change of "y" to "u" such as mufti, muderriz, mumin, muslim, dushek, urnek, burek.

In the process of counterfeiting the phonemes that have occurred in the current of the times we encountered: **a**> **o**: farash-faroš, trandafil-trondafil; **dh**> **ll**: twelve-dimens, and -le, toothpaste; **y**> **u**: shire-shute, Ylber-Uljber, byrek-burek; **y**> **i**: ylberi-ilberi, hyniin, mythitis, lyp-lip; **rr**> **r**: sharra-shara, sharraxhi-šaradžia; **f**> **v**, like: biv - bif, otidov - otidof, Bajretov - Bajretof etc. To better explain, we remind you that in the old Slavic language, as is well known, there were no phoneme; in any other way, eg. schools - schools, schools, etc., who respond to examples of dialectal Albanian, such as: performances, lectures, lectures, etc. from the show, the going, the crushing.

We have encountered the accent with the standard Albanian language rather than the Slavic language, although they are Slavic with Slavic endings, such as: Móra Adelina was na - Móra Adelina bila kod nas; When I had read - Kad som lexóvav; The famine was coming - Stani mu na prítu; Coming to the Old Town - Ideas for the elderly, but also to the pléqnia. Then the pattern of emphasis on the penultimate syllable in the words of the Austrijanci, brataníca, Džakóvka-Džakóvci, Prizrénci, katalíci etc. are known as income from Albanian, the case of the Slavic Brotherhood of Torbani in the village of Lubizhdë we get directly influenced by Albanian as their mother tongue and not as a direct influence from the Serbian part of Vranje, then: gorúžda, devêtká , desêtká, (gordužda, devètká); visîna, dubîna, šrîna (visina, dubina, šitina) in the adjectives visoki-a-o, dubôki-a-o, pogâni-a-o (visoki-a-o, dúboki-a-o); then we have both the old descending, short, and long notes, imprinted by some of these speeches on the last syllable (when the adjectives are of the unfinished form and the truncated infinitive of the verbs, which presuppose the possibility of the presence of one silabe), thus reflecting a tendency of mechanical regulation of the place of emphasis in Albanian as one of its basic phonetic-constitutive features such as golobräd, golorük, golokräk, svratit, branit, vabit, galit, gradit, guljit, zadnje, zadiljit, a phenomenon that extended to the names of the legên, temêlj, ćumûr, mejdân, kaplân, jorgân, turçîn, jovân, Vukadîn, Stojân, Mladên, Dragutîn, domaçîn, The

emphasis on the last syllable was characteristic of an early stage of the late-nurses (there by the 14th century), but later it was postponed from the beginning of the word, a process that was influenced by the Albanian to shift the emphasis the oldest from the last to be interrupted, or even to push a grip earlier than it does in the Diaspora of Prizren Zhupa by the non-Slav populations, but also the Serbs, such as: **grábit, rádit, čúvat, skúpljat, óbut, ódves** etc.

The phoneme writing process has given us the following result: Idemo u shkollu, rather than Idemo u školu; Çekiç je tezhok, rather than Čekič je težok; Idemo u Prishtinu, instead of Idemo in Priština, Nasha shkolla instead of Naša škola etc. Then: Sta ste ucili danas? Danas smo ucili kryefjala i kallëzuesi ; Gde idete? Idemo na shëtitje; Cija je ova ucionica? Ova klasa je nasha; Ko recituje pesmicu? Ona recituje vjershu; Koja je strana od teksta? Tekst je na faqe 56; Gde je Elhan? Otisoa na valle. So from these examples we have noticed the use of Albanian phonemes in the same way as in Albanian, such as: **y, l, ll, ë, q** etc.

Chapter Six deals with the grammatical issues. Our research showed that the hypotheses given in this paper are evident in this rumor of the minority community of Gorani or Bosniaks. Our research showed that the Gorani or Bosnian language, as it was named after 1999, in Kosovo, respectively in the Prizren and Dragash municipalities (Sharri), has elements of Albanian, where even from the scholars of these tales we have some thoughts the presence of these elements has been proven before the Slavs of these territories and that the use of these calendars or elements comes as a result of this daily contact with non-Slavic languages. Same cases were appeared in Prizren and Mamusha tales but not very much in grammatical field.

After observation of the speaking situation and after consultation with the literature on the situation and presence of these elements of Albanian, respectively after the identification of the Albanian lending process in these folks, and after conversations with the Gorani speaking people, we noticed that this process is used with full consciousness, where even the correct grammatical processes of standard Slavic languages are taken as incorrect structures, for Gorani's speeches, by people who use this speech.

From the research we have found that the presence of Albanian limes or different elements of Albanian are more present in the Gorani folk or Bosniak folk than are present in the standard language used by the community in question as standard language of education.

We have found that the Gorani and Bosniak minority communities, as a language used outside schools, are considered to be a popular dialect language, and as a standard language these minority communities regard the standard language of Bosnia and Serbia.

During the research, we found grammatical, morphological and syntactic forms. In the context of morphological adaptations, the research showed that the plurality of female names comes out of cows, sheep, etc, in Albanian (sheep, mountains, etc.), not in Serbian, Bosnian or Croat (cows, sheep, etc.), as well as the forms of their first and second singular ones, as well as the form of themselves, come almost regularly in their form of accusation: go, you, yourself, not the dative and the liturgy, you, yourself. Then, the research showed us that comparative scales of morphine-derived surnames are used, such as najlep, najslav, najtežak, najbel, najlad, najloš, najučen, najgoljema etc. poubava, poubava, poubava, poubava and najubava, najubava, najubava, najubava (mainly used in the areas of Zupa and Dragash / Dragaš) compared to the comparative forms in Albanian, shorter, skilled, sweeter etc. During the research we have also found dialects of Albanian language that are present in this minority language, such as replacing the infinitive with the conjunctivas; the shaking of the locus (local rasa) and the accusative (rasta kollëzore) where the accusation has taken over the function of the locus; then the special development of the official pronouns; word formation; and some transcripts. Also, the research has shown that we have syntactic adjustments that result from the contact with the Albanian language or even the long coexistence with the Albanian language. As more pronounced we have the adaptations where in the order of words in the attribute sentence, in most cases, comes before the same name as in Albanian. The reversal of the counterparts is a process that has also been encountered in this minority language and other types of adherence to the structure of the Albanian language.

The use of these examples, influenced by the Albanian language, are more pronounced expressions from Albanian, analogous ways, as the process of using the Albanian language as the most widely used language in multiethnic society. We should not overlook these footsteps of Albanian in these minority voices because these tales, in some cases, still preserve the old Albanian forms, which today are probably not used in Albanian. So the very fact that this population, which does not have the Albanian language of communication, has no ethnic ties with the Slavs, has given us reason for a more objective and precise research, where, perhaps, rightly, all these expressions we have found it with intense use in this area of Prizren and

Dragash / Dragaš, where the language of communication is an undefined Slavic dialect, just like the ethnic affiliation, which in the near past is very likely to was ethnic Albanian. These expressions from Albanian, as seen in this paper, find use by different generations, both new and old, but also give an indication of the presence of the Albanian structure within the Gorani or Bosniak minority folk.

This research is a living proof of the depth, intensity and ability of many years of contact between these Slavic and Albanian languages. On the basis of the syntactic influence of language in the right contact states that "this element for today's theory of interreligious co-existence is of particular importance". This is because the presence of the lexico-grammatical linking tools of one language in the system of another language, even in dialectal and sub-sect oral proportions, is a phenomenon that points to the serious penetration of interferences within the grammatical structure of the language. Such a phenomenon thus automatically anticipates the process of traditional bilingualism as an indicator of the quality of the degree of linguistic contact.

On these pages, to summarize this conclusion, we have tried to explain and argue the presence of Albanian words in Slavic dialects in the district of Prizren to some extent to which, during the research, as seen on these pages, we can see that the Albanian had a sufficient influence to draw attention to the human, in particular linguistic scholars, to deal with this bilingual problem, to which the territorial proximity and the long time of coexistence in these areas of Kosovo did not leave without appearing a bilingualism, both of the causes of interest, as well as of the political causes.

Starting and based on these basic causes of bilingualism or multilingualism, as well as the theoretical literature of the languages in contact, we analyzed the process of borrowing or linguistic influences of one language to another, the language and the receiving language, under the possible conditions of borrowing, which with some facts and examples of the newest words used by the generations of old and young bilingualism (school) believe that there will be some sufficient and acceptable evidence for today's linguistics and language bilingual in these parts of Prizren.

We hope that this study will be read and discussed by others and will be a guiding and motivating study for those who would like to enlighten Albanians in all spheres of influence. We believe that this study will open up other study paths on this issue and we hope that Albanian linguistics, as well as sociolinguistics, will donate a new quality within these studies.